

ЛАНЦЮГИ ПОСТАВОК В ПРОЦЕСАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Міжнародний характер корпорацій знаходить своє відображення, зокрема, у формі глобальних ланцюгів поставок, ефективна діяльність яких на міжнародному ринку забезпечується не тільки вартістю активів, локалізованих в багатьох країнах, але й ланцюгами поставок, які забезпечують наявність продуктів, які вони виробляють, на ринках. Їх роль не обмежується тільки ефективною доставкою і синхронізацією потоків. Про це свідчить еволюція концепції ланцюгів поставок, прийняті критерії оцінки ефективності їх роботи. Сьогодні можна зустріти різні підходи до формування концепцій, цілей і завдань ланцюгів поставок, серед яких можна виділити традиційні функції, наприклад, такі як координація потоків товарів, інформації і грошей, що проходять через весь ланцюг. У той час інші дослідники намагаються підійти до цього питання з більш широким визначенням стратегічної ролі ланцюгів, яку пов'язують із реалізацією концепції ведення бізнесу, а управління ланцюгами поставок ототожнюють з управлінням усією мережею підприємств. Саме такий широкий, багатосторонній підхід до оцінки ланцюга поставок використовується при створенні щорічного рейтингу 25 найкращих в світі ланцюгів поставок, де в першу п'ятірку ввійшли такі відомі транснаціональні корпорації як Apple (середній бал 9,51), McDonald's (5,87), Amazon (5,86), Unilever (5,04) Intel (4,97) [1]. Високі місця в рейтингу отримали ланцюги, які прагнуть забезпечити високий рівень обслуговування клієнтів, ідеальну доставку, ефективність ланцюга, тобто отримати переваги, які пов'язані з оцінкою фізичних потоків товарів, таких як пунктуальність, укомплектованість, рівень складських запасів тощо. І головним є те, що ці ланцюги характеризує діяльність, пов'язана з впровадженням інновацій, оцінкою якої є затрачений час від отримання інвестиції до досягнення економічного ефекту, а також рівень витрат на дослідження і розробки.

Аналіз функціонування ланцюгів поставок саме тих, що знаходяться на топ-позиціях рейтингу, дозволив виявити три основні тенденції [2]. По-перше, це страх перед економічним спадом, який стосується не тільки бізнесу, що розташований в розвинених країнах, де спостерігається низьке економічне зростання, але і на ринках, що розвиваються, особливо в Азії. Спостерігається більш високий ризик ведення бізнесу, оскільки, на їх думку, виникає необхідність пошуку альтернативних джерел постачання сировини. Мають місце сумніви щодо того, чи не є ланцюг поставок занадто «тонкий», чи варто і надалі використовувати в таких нестабільних умовах в операційній діяльності lean management. По-друге, прослідковується тенденція, що прості кроки щодо підвищення ефективності ланцюга поставок у багатьох випадках вже вичерпані. Подальше покращення може стосуватися хіба повної реконструкції структури мережі, радикального спрощення та усунення ланок ланцюга поставок, які повною мірою не сприяють створенню вартості продукту. Спостерігається необхідність в подальшій розробці стратегії сегментації мережі, що уможливить в залежності від цільового ринку пропонувати різні стандарти обслуговування клієнта. І останнє, концентрується увага на інтенсивніші пошуки балансу між досягненнями і вигодою від економії масштабу за рахунок глобальних дій і еластичності потреб місцевої мережі, регіональних відмінностей у витратах логістики, вартості робочої сили і фінансових стимулів, які б заохочували компанії до участі в певних регіонах.

1. *The Gartner Supply Chain Top 25 for 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gartner.com/doc/2493115/gartner-supply-chain-top>. 2. *World Investment Report 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // http://unctad.org/en/publicationslibrary/wir2013_en.pdf.**